

היתה: "למה אתם לא מבקשים ממני עצות לפני שאתם כותבים על צה"ל גם במקרים קודמים?"

"אני לא מבקש עצות", חזר בו ינאי. ביקש מלביא לפנות אל שר הביטחון כדי שיורה לרמטכ"ל ולדובר צה"ל לבטל את המיגבלות שהוטלו על העולם הזה. לביא ביקש להתקשר אליו יותר מאוחר כדי לקבל תשובה. כאשר התקשרו אליו בשעה תשע בבוקר, הודיעה מזכירתו כי יצא מהמשרד ולא יחזור עוד. הוא לא השאיר כל תשובה או הוראה בקשר לעניין בו התבקש לטפל.

באותה שעה בערך הגעתי אל שער המתנה הצבאי לשם עמדו המשוחררים לחזור. פגשתי שם הרבה מידידי העתונאים והצלמים, שהמתינו להיתר להיכנס בשערי המחנה. כיוון שהאוטובוסים עם העתונאים והצלמים מתל-אביב טרם הגיעו לשם, היתה הכניסה בשלב זה אסורה לכל.

או ניגש אלי קצין מיוחדת דובר צה"ל, מכר ותיק שבתוקף תפקידי ככתב-הצבאי של העולם הזה בילינו הרבה בצוותא. הוא היה מתוח ועיניו היו מושפלות. הוא ניסה לדבר אלי, אבל המילים נתקעו בגרונו. ניכר היה עליו שהוא רוצה לומר משהו אלא שלא יכול היה לעשות זאת. לבסוף הפליט רק: "אלי, אני מצטער, אבל קיבלתי הוראה שלפני שאתה נכנס תיפנה לרב-סרן מויאל..." הוא הסתלק מיד מהי מקום.

לא הבנתי את פשר דבריו. כעבור זמן לא רב הגיעו האוטובוסים עמוסי-העתונאים של דובר צה"ל. היו שם אנשים שכל קשר ביניהם וזכין מיקצוע העיתונות הוא מקרי בהחלט. העתונאים שהמתינו ליד השער עלו על האוטובוסים. כדבר טבעי ומוזן מאליו עליתי גם אני עמם.

ראש רב-הקשר לעיתונות ביחידת דובר צה"ל, רב-סרן מויאל, עצר אותי. אני מצטער, הוא התנצל בפני בקול מבוויש.

לו ולינאי כאחד היו צפויים הפתעות. באותו זמן שהיתי אני באילת. אחרי שהופרכה ידיעה כאילו ינתחו המשוחררים באילת לפני שימשיכו בטיסתם צפונה, עליתי על מטוס ארקיע שיטסני ללוד, שם עמדה להיערך קבלת-הפנים לשבים.

בערך בשעה שש בבוקר התבקש ראש ענף-קשר-לעיתונות, ביחידת דובר צה"ל — שעליה הוטל לארגן את סיקור שיבת החטופים — לאשר לחוליית-כיסוי של העולם הזה להצטרף לאוטובוסים שיסיעו את העתונאים והצלמים ללוד. היה זה אקט פורמאלי בלבד, שכן או עוד לא היה ברור כי הסיקור יהיה פתוח לכל ולא רק לכתבים-צבאיים. כפי שהסתבר מאוחר יותר דאג דובר צה"ל להסעת כל העתונאים שחפצו בכך ללוד, כולל העתונאים הזרים, הקבועים והמקריים.

קצין-הקשר לעיתונות, רב-סרן מויאל, הודיע בתשובה כי יתן אישור כעבור חמש דקות. הוא אומנם צילצל כעבור חמש דקות. אלא שאז מסר כי אין בפיו תשובה ברורה. דובר צה"ל, תת-אלוף יואל בן פורת, נמצא בדרכו מהבית ללישכתו ואין אפשרות להשיגו.

כעבור עשר דקות נוספות שוב התקשר רב-סרן מויאל. הפעם הוא היה כבר מתודרך ומעודכן. הוא הודיע כי על פי הוראת דובר צה"ל נאסרה על אנשי העולם הזה הנסיעה עם שאר העתונאים ללוד וכן הכניסה לבסיס הצבאי שם תיערך קבלת-הפנים.

בנקודה זו עדיין לא היה ברור ש' מדובר במיבצע צבאי מתוכנן. נוצר הרושם כי מדובר בסך הכל בקפריזיה בלתי שקולה של דובר צה"ל, שמצא לו שעת-כשר כדי להיפרע מהעולם הזה על הביקורת שנמתחה בו בשבועות האחרונים כלפי כמה פרשיות שאירעו בצה"ל.

יוסי ינאי התקשר עם יועצי-העיתונות

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהל: תל אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386 • תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרים" • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן אבינדר • הפצח: "גד" בע"מ • גרופות: "צינוקגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

אינא ירי.

בהתרגשות חסרת-תקדים ובהתרוממות-רוח נדירה, נשארו כמה אנשים קרירי-רוח ושי-לויים, כשהם יודעים מהו הדבר החשוב באמת לעשותו אותו יום: למנוע מהעולם הזה כיסוי עתונאי של הפרשה.

באותו בוקר, בו היה נדמה לאזרחי ישראל שכל צמרת המדינה וצה"ל עוסקת רק בנושא אחד, נערכו ישיבות ותידורו-כים, הועברו הוראות ופקודות-מיבצע וגוייסו כוחות כדי להילחם גם בהעולם הזה.

בשעה ארבע וחצי בבוקר יום הראשון, זמן קצר אחרי שהידעה על הפשיטה פשטה בארץ כאש בשדה-יקוצים, פגש כתב העולם הזה יוסי ינאי, את היועץ לענייני-עיתונות של ראש-הממשלה, דן פתיר, בשער משרד ראש-הממשלה בקריה בתל-אביב. פתיר מסר

כאשר התייצב השבוע הרמטכ"ל רביאלוף מרדכי ("מוטה") גור בפני העתור-נאים, כדי לספר באוזניהם — במידה לא מבוססת של יוהרה — פרטים נוספים ומלאים יותר על מיבצע צה"ל באנטבה, הוא השמיע לגמרי היבט נוסף של בעילות צה"ל באותו יום. לא היה זה במקרה, כי בניגוד להצלחה הכמעט-טוטאלית ש-נחל צה"ל בביצוע המשימה הצבאית שהיתה מפורטת בפקודת-המיבצע לפרושים על אנטבה, הוא נחל כישלון מוחלט באותו תחום שהרמטכ"ל התעלם ממנו.

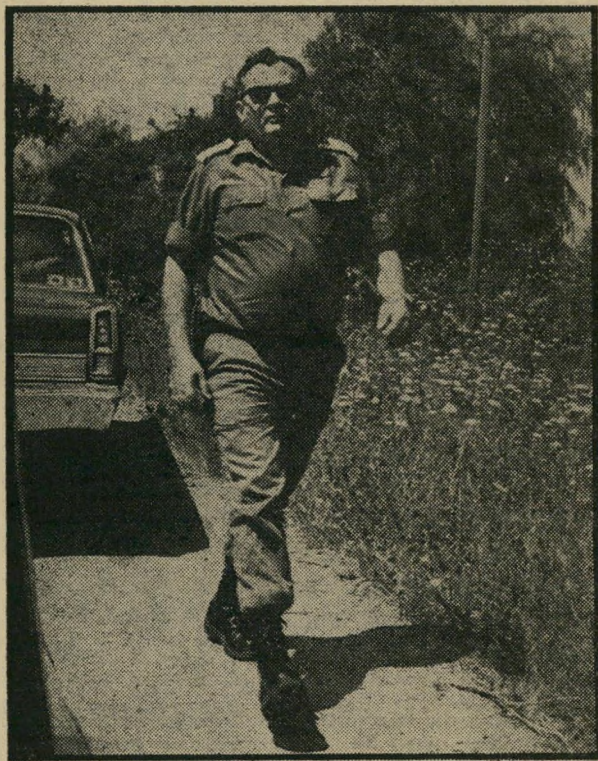
הדברים שיסופרו להלן, עלולים להישמע כפרי-דימיון-מטורף, הזיות של מוכישי-עיון גדלות או בדיחה לילדים מפגרים. לרוע המזל, עד כמה שקשה להאמין בכך, הם התרחשו במציאות. ואין בהם כדי להאסיף הרבה כבוד לאישים מסויימים בצה"ל.

בכוונה תחילה בחרנו להתעלם מהפרשה בשבוע שעבר, כדי לא לפגוע בשמחת חגי-שיחרור-החטופים-אנטבה ובגלי ההתלהבות הספונטאניים שהציפו את כל הלבבות. אבל הדברים הם חמורים מדי, מכדי לעבור עליהם לסדר-היום, ולא רק משום שהם נוגעים בנו, ובך — הקורא עתון זה. מה שאירע ביממה בה נערכה פשיטת צה"ל באוגנדה הוכיח כי צה"ל מורכב לא רק ממפקדים נועזים, רבי-תושיה ודימיון צבאי ובעלי יכולת-ביצוע פנומנאלית. הוא בנוי לא רק מלוחמים טהורילים המוכנים לחרף את נפשם אלפני קילומטרים הרחק ממולדתם כדי לנסות להציל חטופים חפים מפשע, מלבד אלה ורבים אחרים, טובים ומסורים, קיימים במערכת-הביטחון כנראה, גם בעלי מוחות מעוותים, צרי-אופק ומת-שבה, מנהלי-שבונות קטנוניים שהשינאה מפעפעת בליבם גם בשעותיה הגדולות של האומה.

אלה האחרונים גרמו לכך שבלי-הפשיטה על אנטבה הוטלו על צה"ל שתי משימות. האחת היתה לשחרר את חטופי מטוס אייר-פראנס ולהביאם בשלום למולדת. המשימה השנייה היתה למנוע בכל מחיר מהעולם הזה לסקר את מיבצע חזרת החטופים ולדווח על כך בגיליון שהופיע בשבוע שעבר.

לא, זאת אינה בדיחה. גם לא הויתת יופי-שרב.

עתה כבר נעלה מכל ספק הוא, שבעת שטובי המוחות של צה"ל עסקו בפרטי הפרטים של המיבצע הצבאי המסובך וה-מורכב הזה, כאשר כל המאמץ רוכז למשימה האחת, נמצא גם אותו מוח שלא שכח את הפרט החשוב הזה: העולם הזה — לא תלת להם להתקרב. למנוע מהם כל גישה, אידי אמין הוא האויב מיספר אחד. העולם הזה הוא מיספר שניים."

הרמטכ"ל, שר-הביטחון ודובר צה"ל מי נתן את ההוראה?

זאת לא אשמתי. קיבלתי פקודה. סקרו עלי למנוע ממך את הכניסה. אני באמת מצטער, אבל לא תוכל להיכנס..."

התגובה הראשונה שנשלטה מפני לשמע דבריו היתה: "זה טירוף! זה מה שיש לכם לחשוב ביום כזה?"

רב-סרן מויאל השפיל את עיניו. אפשר היה לחוש את רגשות הבושה של קצין מסור והגון זה, המוסקד על טיפוח קשרים (המשך בעמוד 36)

אני

של ראש-הממשלה, דן פתיר, סיפר לו על ההוראה שהעביר דובר צה"ל. פתיר, שהוא עתונאי בעצמו, הרגיש לכל נושא של פגיעה בחופש-העיתונות, הבטיח להפעיל את מלוא השפעתו כדי שגם העולם הזה יוכל למלא את חובתו העתונאית באותו יום ללא הפרעה. מאוחר יותר הסתבר כי פתיר אומנם הקדיש זמן יקר באותו בוקר כדי להשפיע על "גורמים בכירים בהרבה מדובר צה"ל" לבטל את פקודת החרם שהוטלה על העולם הזה. להפתעתו הוא נתקל בחומה מוצקה של סירוב ושלילה.

עוד לפני שנודע על כך התקשר ינאי עם דובר משרד-הביטחון, גפתי לביא, ביקש ממנו עצה כיצד לבטל את האיסור שהטיל דובר צה"ל. תשובתו של לביא

באותה הזדמנות לינאי מידע נוסף, שלא היה ידוע עד אז ופורסם אחר כך, על המיבצע. כאשר ביקש ממנו ינאי פרטים על המקום בו תיערך קבלת-הפנים לשבים, הציע לו פתיר להיות בשעה 10 בבוקר בבסיס-הצבאי שליד נמל-התעופה בלוד. "דובר צה"ל יארגן את ההסעה", אמר.

איכזר שמו של דובר צה"ל הדיק אור אדום בראשו של ינאי. על סמך ניסיון השבועות האחרונים, כאשר נתקל בחוסר היענות ורצון לתת-הפעולה עמו מצד דובר צה"ל בנושאים שונים הנוגעים לצה"ל, חשש כי הדובר ימנע ממנו כניסה לבסיס. הוא הביע את חששו באוזני פתיר.

"השתגעת?" אמר יועץ ראש-הממשלה, "ביום כזה? מי מתעסק בדברים כאלה?"